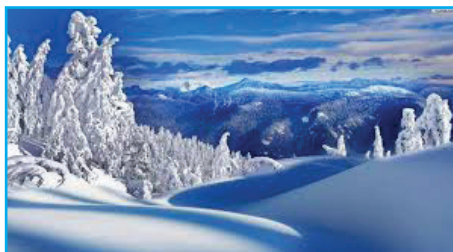

Dočítate sa v čísle
alebo na www.ozkovo.sk:

- Pochod kováčkov na podporu KV v Košiciach – str. 1 – 3
- Z decembrovej Rady OZ KOVO – str. 2
- Agentúrne zamestnávanie prísnejšie - str. 5

Na Vianoce i v roku novom
vinšujeme nastokrát,
teplé slnko nad domovom, dobré skutky
s dobrým slovom,
zdravia, šťastia akurát,
aby Vás mal každý rád...
Vaša redakcia

KOVÁCI POCHODOVALI NA PODPORU KOLEKTÍVNEHO VYJEDNÁVANIA.

Vo štvrtok 27. novembra 2014 popoludní sa pred košickým Domom kultúry (JUMBO centrom) zhromaždilo zhruba 2500 kováčkov z celého Slovenska. Pochodom a následným zhromaždením na Alžbetinej ulici chceli podporiť svoje požiadavky pri kolektívnom vyjednávaní nielen na podnikovej úrovni, ale aj pri odvetvových kolektívnych zmluvách vyššieho stupňa.

Členovia a priaznivci Odborového zväzu (OZ) KOVO skandovaním, písťalkami, trúbkami i rapkáčmi upozorňovali okoloidúcich na dôvody svojho stretnutia. Tie mali napísané aj na transparentoch: „Za poctivú prácu, poctivé peniaze, Sme ľudia, nie stroje.“ Nakoniec sa zhromaždili pod pripraveným pódium, kde sa im ako prvá prihovorila podpredsedníčka OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ: „Je adekvátna mzda 600 až 700 € v hrubom, ktorú mnoho ľudí dostáva na Slovensku? Spolu s Litvou rastú na Slovensku mzdy najpomalším tempom od revolúcie. Preto musíme v kolektívnom vyjednávaní dosiahnuť ich razantnejšie zvýšenie. Chceme dôstojnú životnú úroveň zamestnancov, aby nemuseli za prácou odchádzať do cudziny ďaleko od svojich rodín a detí,“ vyhlásila za aplauzu prítomných. Zároveň zdôraznila, že rokovania so zamestnávateľmi v rámci kolektívneho vyjednávania sú nesmierne náročné a je dôležité, aby sa odborári aktivizovali a vyjadrili tak nespokojnosť s problematickým kolektívnym vyjednávaním. Doplnil ju predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA: „Naším cieľom je presvedčiť ľudí a zároveň diskutovať o tom, akým spôsobom treba vyjednávať a ako dosiahnuť vyššie mzdy. Zamestnávateľia dnes ponúkajú nulu,“ povedal. „My chceme zvýšenie tarifných miezd o 30 eur a zvýšenie priemernej miezdy o 40 eur. Žiadame aj skrátenie pracovného času na 37,5 hodiny týždenne, príplatky za zmennosť, príplatok za prácu v sobotu a nedeľu, zvýšenie odstupného a predĺženie nároku na dovolenku.“

Podľa predsedu kováčkov je nielen inflácia ukazovateľom pre rast miezd, ale je to

aj produktivita práca a iné finančné ukazovatele. Poukázal na to, že slovenská ekonomika vykazuje 80 % produktivity v rámci Európy, ale len 40%-né mzdy. Upozornil, že kováci plánujú spustiť aj nátlakové akcie, ak

vyjednávanie so zamestnávateľmi neprinesú očakávané výsledky, pričom nevylúčil ani štrajky, dokonca generálny štrajk.

Zhromaždenie pozdravil aj viceprezident Konfederácie odborových zväzov SR (KOZ SR), Slavomír MANGA a slovo pri mikrofóne dostal aj Mikuláš HINTOŠ, predseda Rady odborov U.S. Steel Košice. M. HINTOŠ potešil prítomných vyhlásením, že manažment železiarní ustúpil od svojho návrhu zvýšiť

(Pokračovanie na 3. str.)

ZAZNAMENALI SME

- 3. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti OZ KOVO, Bratislava
- 5. november 2014** – kolektívne vyjednávanie KZVS strojárskej v Bratislave
- 6. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HDO SK, Myjava
- 6. november 2014** – zasadnutie predsedníctva Rady OZ KOVO v Žiline
- 7. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti LKW Komponenten, Bánovce nad Bebravou
- 7. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Technometal Bytča
- 10. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Lagermax, Bratislava
- 13. november 2014** – zasadnutie Výboru Regionálnej rady predsedov Košického a Prešovského kraja v Prešove
- 14. november 2014** – kolektívne vyjednávanie KZVS elektrotechnickej v Bratislave
- 18. november 2014** – kolektívne vyjednávanie KZ so Zväzom autobusovej dopravy v Žiline
- 20. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti SAD Liorbus, Ružomberok
- 20. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti LKW Komponenten, Bánovce nad Bebravou
- 20. november 2014** – zasadnutie Výboru Regionálnej rady predsedov Banskobystrického kraja, Banská Bystrica
- 21. november 2014** – zasadnutie Výboru Regionálnej rady predsedov Žilinského kraja v Žiline
- 21. november -2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti FM Logistic, Sereď
- 24. november 2014** – zasadnutie Regionálnej rady predsedov č.1 a č.2 v Piešťanoch
- 25. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti RTVS, Bratislava
- 25. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Alro, Trnava
- 26. november 2014** – zasadnutie Snemu KOZ SR v Bratislave
- 27. november 2014** – pochod a zhromaždenie členov OZ KOVO na podporu KV v Košiciach
- 27. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Alro, Trnava
- 28. november 2014** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ZWL Sučany

Z DECEMBROVEJ RADY OZ KOVO

Začiatkom decembra - v dňoch 1. až 2.12. 2014 - sa na Štrbskom Plese vo Vysokých Tatrách uskutočnilo dvojdnové zasadnutie členov Rady Odborového zväzu (OZ) KOVO. V prvý rokovací deň sa s účastníkmi Rady stretol aj generálny riaditeľ Národného inšpektorátu práce (NIP), Ing. Andrej GMITTER.

Na program bohaté zasadnutie Rady OZ KOVO začalo otvorením a privítaním všetkých prítomných členom predsedníctva Rady OZ KOVO, Jozefom BALICOM. Vzápätí sa slova ujal predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA, ktorý prítomných informoval o aktuálnych rokovaniach na pôde Konfederácie odborových zväzov SR (KOZ SR) i Hospodárskej a sociálnej rady na Úrade vlády SR (tieto informácie nájdete aj na str. 3 v článku Z Regionálnej rady predsedov...).

Členovia Rady potom pristúpili ku kontrole plnenia uznesení z predchádzajúceho stretnutia, odsúhlasili návrh rozpočtu OZ KOVO na rok 2015 a po krátkej diskusii aj plán vzdelávania na budúci rok. V pripomienkach k vzdelávaniu zazneli viaceré návrhy - napr. aby bolo školenie z tzv. odborárskeho minima povinné pre každého funkcionára (p.L.PÁLENÍK), aby bolo cenovo prístupnejšie (p.P.ŠUJÁK) a aj dostupnejšie pre viac záujemcov. Vzdelávať sa však príkazom nie je cesta - keďže toto má byť dobrovoľné. Prítom základné odborárske vzdelávanie je bezplatné a dostupné pre všetkých záujemcov - čo zdôraznila aj vedúca Úseku vzdelávania a BIZP OZ KOVO, Ing. Timea SZABOÓVÁ. Pripomenula, že vždy žiada od účastníkov z jednotlivých školení spätné väzby a rovnako žiada dopredu stanoviť špecifické požiadavky a otázky na školiteľa, aby sa tento mohol pripraviť. Padol aj návrh poskytovať metodickým pracovníkmi OZ KOVO elektronické výstupy z týchto školení, čo však nebolo prijaté vzhľadom na autorské práva školiteľov i odbornú špecifikáciu jednotlivých tém.

Členovia Rady následne schválili Konkretizáciu programu OZ KOVO na rok 2015, zobrali na vedomie aktuálny prehľad pracovno-právnych predpisov i stav kolektívneho vyjednávanie kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa v jednotlivých odvetviach. V tomto bode podpredsedníčka OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, skonštatovala neústupnosť zamestnávateľských zvä-

zov pri spoločných rokovaniach a zdôraznila nutnosť aktivizovať kovákov v podnikoch i uliciach miest - podobne, ako to bolo v Košiciach, pri pochode na podporu kolektívneho vyjednávanie, vo štvrtok 27.11.2014. V tomto kontexte sa predseda, podpredsedníčka i členovia predsedníctva opakovane poďakovali všetkým účastníkom košického pochodu a vyzdvihli ich solidaritu i ochotu podieľať sa na týchto akciách.

Záver prvého rokovacieho dňa patril informáciám o likvidácii Územnej základnej organizácie v Zlatých Moravciach, kde je primárny záujem túto organizáciu zrestrukturizovať a následne obnoviť v zmysle platných stanov OZ KOVO. Potom sa prítomným prihovoril generálny riaditeľ Národného inšpektorátu práce, Ing. Andrej GMITTER, ktorý vyzdvihol spoluprácu s OZ KOVO s ambíciou naďalej ju rozvíjať a prehľbovať. Stručne informoval o najčastejších problémoch na jednotlivých inšpektorátoch práce, pričom za najväznejší považuje nedostatok skúsených a kvalifikovaných inšpektorov. Rozlúčil sa so želaním ďalšieho takéhoto spoločného stretnutia - možno už aj za účasti všetkých riaditeľov krajských inšpektorátov, ktorí by vedeli adresnejšie reagovať na pripomienky členov Rady.

Druhý rokovací deň bol venovaný rozprave o parlamentných voľbách v roku 2016 i postaveniu OZ KOVO na domácej politickej scéne. Zazneli aj návrhy na vytvorenie vlastnej politickej strany, ale nenašli dostatočnú podporu u zúčastnených delegátov. Člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Jozef BALICA, ešte prítomných oboznámil so svojou prezentáciou o sociálnom rozmere mzdy. Na záver sa slova ujala ďalšia členka predsedníctva R OZ KOVO - Simona SCHUSZTEKOVÁ - ktorá k 31.12. 2014 odchádza z OZ KOVO. Prítomným sa poďakovala za spoluprácu i osobné priateľstvá, na čo jej delegáti poďakovali dlhotrvajúcim potleskom.

(Text a foto: af)

**Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 29. 01. 2015**

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Pavel KÚŠ, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Vladimír FILIPČA, JUDr. Simona Schuszteková, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita Fáková. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Z odborárskej kuchyne

KOVÁCI POCHODOVALI NA PODPORU KOLEKTÍVNEHO VYJEDNÁVANIA.

(Dokončenie z 1. str.)

pracovný čas zo súčasných 35,5 hodiny na 37,5 hodiny. Stiahnutie tohto návrhu vedenia firmy pripisuje aj odborárskemu pochodu. „Je to veľký úspech, že pred konaním tohto pochodu prišlo vedenie spoločnosti s novým návrhom a sťahuje ten pôvodný, s ktorým sme nesúhlasili. Zatiaľ som ho nevidel v písomnej podobe, no verím, že pre zamestnancov bude prijateľnejší. Nejde tam len o pracovný čas, ale aj o nárast miezd. Nebudeme súhlasiť ani s oklieštením be-

nefítov pre našich zamestnancov, ktoré navrhlo vedenie spoločnosti.“

Podľa M. HINTOŠA aj táto, viac ako slušná účasť na mítingu, ukázala nielen U.S. Steelu, ale aj ďalším zamestnávateľom, že kolektívne vyjednávanie musia brať vážnejšie.

Na záver odznelo z úst predsedu OZ KOVO, E. MACHYNU, dôležité posolstvo: „Človek je najvyššia hodnota. Nie kapitál, nie zisk alebo rentabilita. Kto si človeka neváži, nemôže a nebude náš partner.“

(Text a foto: af)

Z REGIONÁLNEJ RADY PREDSEDŮV ZÁPADNÉHO SLOVENSKA

Dňa 24. novembra 2014 sa v Piešťanoch stretli členovia Regionálnych rád predsedov Odborového zväzu (OZ) KOVO Bratislavského, Trnavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja. Stretnutie otvoril člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Ján STÍSKAL, ktorý okrem prítomných a kolegyne- členky predsedníctva Rady OZ KOVO Simony SCHUSZTEKOVEJ - privítal aj predsedu Rady OZ KOVO Emila MACHYNU.

Na úvod dostal slovo predseda Emil MACHYNA, ktorý prítomných informoval o zmenách Zákonníka práce v oblasti agentúrneho zamestnávania a tiež o legislatívnych zmenách, posilňujúcich kontrolnú činnosť inšpektorátov práce voči agentúram dočasného zamestnávania, ktoré majú byť prijaté s účinnosťou od 1. januára 2015. Ďalej sa hovorilo o zámere v budúcom roku legislatívne upraviť oslobodenie sociálnej výpomoci od odvodovej povinnosti, ktorá je poskytovaná zo sociálneho fondu. Následne bola prezentovaná informácia o pripravovanom generálnom štrajku v Belgicku z dôvodu nesúhlasu občanov so zvýšením hranice odchodu do dôchodkového veku. Na záver odznela informácia o komplikáciách v spoločnostiach SAD v súvislosti so zavedením zliav vo vlakovej doprave pre dôchodcov a študentov. Tie sa prenášajú do kolektívneho vyjednávaní kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (KZVS) pre verejnú cestnú dopravu. Aj preto sa pripravujú spoločné stretnutia zástupcov VUC, ministerstva dopravy, odborových zväzov a zamestnávateľských zväzov, aby hľadali riešenia tejto situácie.

Potom zúčastnení prerokovali materiály, pripravené na decembrové zasadnutie Rady OZ KOVO a informácie k výmene členských preukazov. V tomto kontexte vedúci Metodického pracoviska OZ KOVO v Bratislave, JUDr. Martin VAVRO, informoval o zaslaní tabuliek na vyplnenie, prostredníctvom ktorých má byť vytvorená databáza členov OZ KOVO, potrebná na tlačenie členských preukazov. Zdôraznil nutnosť dodržiavať štruktúru požadovaných údajov, pričom až po ich preposlaní bude realizovaná samotná tlač členských preukazov.

Predseda Rady OZ KOVO následne oboznámil účastníkov s pripravovanou akciou v Košiciach (konanej 27.11.2014) na podporu kolektívneho vyjednávaní. Požiadali účastníkov o účasť na tomto podpornom zhromaždení minimálne v počte dvoch členov výboru z každej základnej organizácie. Zároveň boli účastníci informovaní o možných spôsoboch dopravy na túto akciu.

V rámci bodu Rôzne predseda Výboru MO č. 14, pán Pavol ŠUJÁK, prezentoval požiadavku na zabezpečenie bezplatného školenia pre malé základné organizácie, ktoré nemajú dostatočné finančné prostriedky na zaplatenie účastníckych poplatkov na školenia, a to v rozsahu základných školení. Otázkou určenia veľkosti ZO, ktoré by mali mať školenia bezplatne, nechal otvorenú s tým, že sa táto téma otvorí aj na zasadnutí Rady OZ KOVO. Pán Michal NIRKA, predseda ZO Hella Slovakia Signal – Lighting, prezentoval požiadavku na zapojenie štátnych inštitúcií do identifikácie rizík v oblasti BOZP.

Na záver členka predsedníctva Rady OZ KOVO za Bratislavský a Trnavský kraj – pani Simona SCHUSZTEKOVÁ - oznámila účastníkom, že sa vzdáva svojej funkcie členky predsedníctva a ku koncu roka 2014 končí jej pracovný pomer s OZ KOVO. Následne viacerí účastníci verejne poďakovali odchádzajúcej členke predsedníctva za jej prácu, výbornú spoluprácu a celkový prínos do OZ KOVO.

(Metodické pracovisko OZ KOVO Bratislava, r)

PREMIÉR NA SNEME KOZ SR

V závere novembra, presne 26. 11. 2014, sa v Bratislave stretlo takmer 70 delegátov Snemu Konfederácie odborových zväzov SR.

Zhodnotili činnosť odborov od začiatku tohto roka, výsledky kolektívneho vyjednávaní a nakoniec si stanovili hlavné úlohy KOZ SR pre rok 2015, ako aj ambície pripraviť v budúcom roku balík opatrení v oblastiach daní a odvodov, či v dôchodkovom systéme. Prezident KOZ SR, Jozef KOLLÁR, vo svojom vystúpení pripomenul aj 25. výročie generálneho štrajku (27.11.1989), ktorý bol súčasťou „nežnej“ revolúcie. Keď do generálneho štrajku vstúpilo 80 percent podnikov, bol to neklamný znak konca vtedajšieho režimu. Fabriky prestali na dve hodiny vyrábať, podniky a viaceré inštitúcie zastavili svoj chod. Tie firmy, v ktorých musela fungovať nepretržitá prevádzka, sa ku štrajku pridali aspoň manifestom solidarity. Generálny štrajk sa niesol v duchu hesla „Koniec vlády jednej strany“.

Ako hosť sa snemu zúčastnil aj predseda Vlády SR, Robert FICO. Ten vo svojom príhovore uviedol, že za kľúčové oblasti, ktoré sa vláde SR podarilo dojednať na tripartite v rámci sociálneho dialógu s odbormi a zamestnávateľmi, považuje zvyšovanie minimálnej mzdy, a tým aj minimálnych mzdových taríf, dosiahnutie dohody o zvýšení plátov zamestnancov v štátnych a verejných službách, sprisnenie kritérií pre agentúry dočasného zamestnávania.

(www.kozsr.sk, r)

ČO JE NOVÉ V KOLEKTÍVOM VYJEDNÁVANÍ?

OČAMI PODPREDSEDNÍČKY OZ KOVO

„Kolektívne vyjednanie odvetvových zmlúv sa rozbehlo, aby bolo hneď na začiatku zmrazené odmietavým postojom zamestnávateľov. Na ich strane ponuky ziva veľká nula a odôvodnenie je strohé: inflácia je nulová, tak nie je dôvod. Vlastne to bolo celkom predvídateľné. Ak nerastú ceny, nebudeme dvíhať ani mzdy.

Aj preto sme začali s kampaňou na podporu kolektívneho vyjednávania, aj preto sme začali mobilizovať členskú základňu. Ukázať, že si stojíme za svojimi požiadavkami, že sme pripravení ich s vervou obhajovať a neakceptovať odmietavý postoj zamestnávateľov.

Vyšli sme do ulíc, lebo cítime, že je to potrebné a že nijako inak nemôžeme účinnejšie demonštrovať svoju spolupatričnosť a spoluzod-

povednosť za to, ako sa budeme mať a v akých podmienkach budeme pracovať.

Zatiaľ sme vyšli na podporu svojich požiadaviek. Tými kľúčovými sú: zvýšenie miezd o 30 eur v tarifách a o 40 eur v priemerných mzdách.

Podporné zhromaždenie a pochod Košicami ukázal, že to vieme. Že keď cítime, že sa musíme zomknúť, aby sme sa posunuli dopredu, dokážeme to!

To je pre mňa dôležitý odkaz, ktorý vyslalo toto zhromaždenie. To je tiež posolstvo, ktoré bolo adresované zamestnávateľom. A ja verím, že ho pochopia. Lebo ľudia, zdá sa, už pochopili.

Naša životná úroveň neporastie, ak sa sami o to nepričiníme aj tým, že budeme dôsledne trvať na tom, aby podiel z vytvorenej hodnoty bol väčší aj pre zamestnancov, a to v podobe vyšších miezd.

V tomto kontexte hodnotím košický pochod ako pozitívny signál, že veci sa môžu zmeniť, ak budeme aktívni a budeme naozaj chcieť.“

Monika BENEDEKOVÁ
podpredsedníčka OZ KOVO

EKONOMIKA DO VRECKA – III. časť

V predošlých vydaniach sme sa venovali najpoužívanejším argumentom v procese kolektívneho vyjednávania, a to: **miere inflácie a tempu rastu hrubého domáceho produktu**. V rámci posledného vydania v tomto roku sa budeme bližšie venovať ďalšiemu čiastkovému, avšak veľmi významnému ukazovateľu, ktorý je bezprostredne spojený s výkonom zamestnanca a zároveň sa priamo viaže na jeho finančného ohodnotenie. Týmto ukazovateľom je **produktivita práce**.

Kým prejdeme k vysvetleniu produktivity práce, musíme upozorniť na skutočnosť, že v hospodárskej praxi pomerne často dochádza k zamene pojmov **efektívnosť** a **produktivita**. Produktivita je totiž parciálnym (čiastkovým) ukazovateľom efektívnosti a je teda užším pojmom ako efektívnosť.

Všeobecne však možno **produktivitú najjednoduchšie definovať ako pomer výstupu k vstupom (výstup / vstup)**, teda pomer výsledku nejakej činnosti (napr. výrobok) ku zdrojom potrebným na tento výsledok (napr. materiál) za určité časové obdobie (spravidla jeden kalendárny rok).

V prípade **produktivity práce** hovoríme o „efektívnom“ využití výrobného faktora práce, ktorý predstavuje jednotlivých zamestnancov podniku s ich schopnosťami a zručnosťami. **Čím viac zamestnanec za 1 pracovnú hodinu vyprodukuje, tým vyššia je jeho produktivita práce. Vysoká produktivita práce tak pomáha znižovať celkové náklady a ceny produkcie, čo znamená rozšíriť množstvo zákazníkov alebo zvyšovať tržby, a tak dosiahnuť vyšší zisk, ktorý umožňuje zvýšiť mzdy.** Produktivita práce ako parciálny ukazovateľ tak napomáha zvyšovať výkonnosť podniku a úspešne realizovať jeho ciele. Zároveň prispieva k zvyšovaniu kvality života a životnej úrovne zamestnancov.

Celkovú hodnotu produktivity práce však ovplyvňujú viaceré faktory, ako: stupeň technického rozvoja, druh používanej technológie, organizácia a využitie pracovného času, vybavenosť práce kapitálom (nie finančným ale fixným, napr. náradie a pod.), podmienky pracoviska, prírodné a ekonomické podmienky, kvalifikácia zamestnancov a iné faktory.

Na produktivite práce sa zamestnanec podieľa svojim pracovným výkonom a zamestnávateľ investíciami do vybavenia a technológie. Je preto dôležité, aby záujmy podniku nepotlačili individuálne záujmy zamestnancov, ale práve naopak, motivovali a podporovali sa, viedli k spoločným cieľom a tiež aby výsledky vzájomného spolupôsobenia boli spravodlivo rozdelené v podobe rastu miezd a dividend (čo však na Slovensku dlhodobo neplatí – viď podiel miezd na HDP z minulého vydania Priorít). Pri meraní produktivity práce možno v závislosti od

účelu použiť rôzne premenné. Najčastejšie sa však ako **výstup** udáva **objem tržieb** alebo **objem pridanej hodnoty** (ako rozdiel tržieb a nákladov za suroviny, materiál a iné služby). Ako **vstup** sa udáva **počet zamestnancov**, **prípadne počet odpracovaných hodín**. V prvom prípade dostaneme „**produktivitú práce z tržieb**“, ktorá hovorí o objeme tržieb na jedného zamestnanca. V druhom prípade dostaneme „**produktivitú práce z pridanej hodnoty**“ na jedného zamestnanca, ktorá je objektívnejším a presnejším ukazovateľom. Ak by sme za vstup zvolili napríklad **objem osobných nákladov** (hrubé mzdy + zdravotné a sociálne odvody), ukazovateľ by vypovedal o vzťahu produktivity k úrovni miezd, inými slovami o objeme pridanej hodnoty na jednotku vynaložených osobných nákladov.

Keď takto vypočítané hodnoty za viacero období indexujeme (zaznamenávame), môžeme ich porovnať s rastom miezd. **V prípade, že tempo rastu miezd sa významne líši od tempa rastu produktivity práce, naskytá sa priestor na použitie tohto ukazovateľa ako argumentu pre zvýšenie miezd v procese kolektívneho vyjednávania.**

Rast produktivity práce je tak nevyhnutnou podmienkou rastu nielen samotného podniku, ale aj rastu životnej úrovne zamestnancov. Je však dôležité dodržiavať pravidlo, že produktivita práce by mala rásť rýchlejšie ako mzdy. Ne zodpovedanou otázkou však je „o koľko“.

Strojárstvo (S)	2013	2012
pridaná hodnota, v mil. EUR	4 208,83	3 853,81
priemerný počet zamestnancov	128 904,00	127 297,00
priemerná mzda (PM), v EUR	1 012,69	957,28
produktivita práce z pridanej hodnoty (PPzPH)	2 720,90	2 522,85
index rastu PPzPH 2013/2012	107,85	
index rastu PM 2013/2012	105,79	
rozdiel indexov (PPzPH - PM)	2,06	

Poznámka: V roku 2013 rástli priemerné mzdy v Strojárstve pomalšie ako PPzPH, a to o 2,06 p. b

Ing. Juraj ZELENÍK, PhD.
špecialista úseku Ekonomika a kolektívneho vyjednávania
OZ KOVO Bratislava

DRUHÝ SOCIÁLNY BALÍK VLÁDY

V roku 2015 by chcela Vláda SR na čele s premiérom Robertom FICOM predstaviť občanom druhý sociálny balík opatrení. Ten by mal podľa premiéra pomôcť najmä sociálne slabším skupinám.

„Budeme naďalej pokračovať v tvrdých opatreniach, pokiaľ ide o daňové úniky a výber daní. Som presvedčený, že aj v roku 2015 si dokážeme vytvoriť balík, možno na úrovni 200 až 250 miliónov eur, ktorý opäť pretavíme do druhého pozitívneho sociálneho balíka. A verím, že opatrenia, ktoré sa dnes pripravujú, budú slovenskou verejnosťou privítané pozitívne,“ povedal R. FICO v parlamente na Hodine otázok. V budúcom roku uvažujú napríklad aj o tom, ako pomôcť ľuďom, ktorí chodia do práce. „Aby sme ešte viac znížili ich náklady spojené s cestovaním,“ vysvetlil premiér.

Robert FICO vyzdvihol viaceré opatrenia prvého sociálneho balíka, ktorý predstavil v lete na snehu Smeru-SD. Zvýšenie minimálnej mzdy podľa neho pomôže zamestnancom, aj rastu zamestnanosti. „Odmietam obvinenia, že nastavenie minimálnej mzdy nerespektuje ekonomickú realitu,“ konštatoval. Rovnako ocenil zvýšenie vianočných dôchodkov.

LACNEJŠÍ PLYN

„Máme ambíciu v rokoch 2015 a 2016 znížiť cenu plynu pre domácnosť o dvojciferné číslo. Je to cieľ, ktorý súvisí s tým, že sme kúpili matku SPP (Slovenský plynársky priemysel) a dostali sme pod kontrolu cenotvorbu,“ zopakoval premiér, ktorý o dvojcifernom znížení cien plynu pre domácnosti hovorí už niekoľko mesiacov.

Najviac platia za plyn domácnosti, ktoré plynom aj vykurojú. Ročne môže ísť o čiastky, presahujúce aj tisíc eur. Práve k týmto domácnostiam chce byť vláda ústretová. Podobne, ako pri vlakoch zadarmo, kde musela vláda dať dotácie aj na súkromné vlaky, aj v tomto prípade by mali dotácie dostať všetky domácnosti, ktoré vykurojú plynom, teda aj zákazníci menších hráčov na trhu.

O konkrétnych číslach zatiaľ vláda nehovorí. Prvú vratku by mali domácnosti dostať začiatkom roka 2016, po tom, ako vyčíslia svoje náklady na plyn za rok 2015.

(TASR, r)

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ

AGENTÚRNE ZAMESTNÁVANIE OD JANUÁRA PRÍSNEJŠIE

Začiatkom decembra schválil slovenský parlament novelu Zákonníka práce, ktorou sa od začiatku budúceho roka sprísnia podmienky pre agentúrne zamestnávanie.

Zavádza sa v nej princíp spoločnej zodpovednosti užívateľského zamestnávateľa a agentúry dočasného zamestnávania za dodržiavanie mzdových podmienok pracovníka. Agentúrny zamestnanec musí mať totiž rovnaké mzdové podmienky ako interný zamestnanec, ak obaja vykonávajú rovnakú alebo podobnú činnosť. Ak sa zistí, že agentúrny zamestnanec nie je rovnako odmeňovaný, tak zodpovednosť za doplnenie rozdielu bude nielen na agentúre, ale aj na užívateľskom zamestnávateľovi.

Od začiatku budúceho roka sa tiež zaviedie **prezumpcia dočasného pridelenia**. Tá bude spočívať v tom, že ak výkon práce naplní všetky znaky agentúrneho zamestnávania, bude sa táto práca považovať za dočasné pridelenie zamestnanca užívateľskému zamestnávateľovi. Medzi tieto znaky bude patriť vykonávanie práce v užívateľskej firme s jej nástrojmi, v jej priestoroch, na pokyny pracovníka užívateľskej firmy a to, že obe firmy, ktoré uzavreli obchodnú zmluvu, majú rovnaký alebo podobný predmet podnikania.

Rezort práce a sociálnych vecí v novele pracovného kódexu zakazuje ďalšie dočasné pridelovanie zamestnanca počas trvania dočasného pridelenia a stanovuje maximálnu dĺžku dočasného pridelenia u toho istého užívateľského zamestnávateľa. **Dočasné pridelenie u toho istého zamestnávateľa bude trvať najviac dva roky s tým, že ho počas dvoch rokov možno predĺžiť alebo opätovne dohodnúť najviac štyrikrát.** Ak by toto obdobie malo trvať dlhšie, zamestnávateľ bude musieť agentúrneho pracovníka prijať ako interného zamestnanca. **Ak sa dočasné pridelenie zamestnanca dohodlo pred 1. januárom 2015, musí sa ukončiť najneskôr 31. decembra 2016. Dočasné pridelenie agentúrneho zamestnanca nebude možné na vykonávanie prác, ktoré patria do štvrtjej rizikovej kategórie.** Ide o práce s najvyššou mierou zdravotného rizika.

Na pracovnú cestu bude môcť zamestnanca počas dočasného pridelenia vyslať len jeho užívateľský zamestnávateľ, a nie agentúra dočasného zamestnávania. Ak agentúra uzatvorí so zamestnancom pracovný pomer na určitý čas, bude povinná určiť obdobie trvania tohto pracovného pomeru dátumom jeho skončenia.

Poslanci schválili pozmeňujúci návrh, podľa ktorého sa z **definície závislej práce vypustí jeden z jej znakov, ktorým je práca za mzdu alebo odmenu.** Ako v spoločnej správe uvádzajú poslanci sociálneho výboru, pri kontrole nelegálneho zamestnávania totiž podnikatelia tvrdia, že si s pracovníkom nedojednali žiadnu odmenu za vykonanie práce a preto nejde o naplnenie definície závislej práce.

„*Inšpekcia práce pri skúmaní naplnení znakov závislej práce tak nebude musieť zisťovať dojednanie mzdy alebo odmeny na to, aby mohla vykonávanú činnosť posúdiť ako závislú prácu,*“ uvádzajú poslanci.

Parlament spolu so Zákonníkom práce novelizoval aj zákon o pedagogických zamestnancoch. Podľa schváleného pozmeňujúceho návrhu možno pracovný pomer na určitý čas s pedagogickým zamestnancom dohodnúť najkratšie do 31. augusta. Učiteľia tak už nebudú cez letné prázdniny odchádzať na úrady práce.

(Sita, r)

LACNEJŠIA ELEKTRINA?

Domácnosti by mohli v budúcom roku platiť menej za elektrinu. Avizuje to Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý vyrátal, že účty za elektrinu by mohli byť nižšie v priemere o 5 percent.

Väčšina bežných domácností, ktoré žijú v bytovkách a ročne spotrebujú asi 2,5 megawatthodiny elektrickej energie, by tak mohla podľa úradu ušetriť asi 34 eur ročne. Domácnosti, ktoré elektrinou aj kúria, môžu pomýšľať aj na zhruba 150euróvu ročnú úsporu, povedal predseda Regulačnej rady, Jozef HOLJENČÍK.

PREPAD CIEN NA BURZE

Za zlacnením elektriny sú rekordne nízke ceny elektriny na burze. Megawatthodiny elektriny sa totiž predávajú extra lacno, oproti minulému roku sú trhové ceny o 10 percent nižšie. Elektrina ako komodita na burze tvorí asi polovicu konečnej sumy, ktorú vidí zákazník na faktúre. Zvyšok sú náklady na káble, vedúce do domácností a iné sieťové poplatky. Aj tie sa podľa J. HOLJENČÍKA podarilo znížiť.

Zlacnenie by mohli domácnosti pocítiť podľa regulátora aj výraznejšie, keby sme všetci neprispievali výrobcom, ktorí elektrinu produkujú zo zdrojov, šetrných k prírode, ako napríklad slnko. Akou sumou ich podporí každý jeden daňovník na budúci rok, nie je úplne uzavreté. Malo by to však byť podobne ako na začiatku minulého roka. Vtedy platilo, že na špeciálne poplatky sa priemerná domácnosť skladá ročne necelými šesťdesiatimi eurami.

DOČASNÁ ZMENA

Nič to už nezmení na tom, že tieto špeciálne príplatky regulátor na posledné štyri mesiace tohto roka zo dňa na deň zvýšil. Je preto otáznik, aké zľavy na faktúrach napokon ľudia zaregistrujú. Toto dočasné zdraženie sa nedostáva do preddavkových (zálohových) platieb. Iba sa odhadne, koľko elektriny kto mohol spotrebovať do času,

než sa poplatky zmenili, a počas obdobia, keď už boli vyššie. Reálny dosah na peňaženky tak odkryje až pohľad na ročné vyúčtovanie.

Neznamená to však, že by v konečnom sumare elektrina na budúci rok zdražela. Len to môže zmierniť rozsah, akým sa na ročnom vyúčtovaní môžu odraziť rekordne nízke ceny elektriny predávanej na burze.

Úspora vo vyúčtovaní, po zarátaní krátkodobého zdraženia, sa dá len ťažko odhadnúť. Platí aj to, že niektorým domácnostiam sa môže ročne zúčtovať elektrina za obdobie od októbra do októbra ďalšieho roka a niektorým za iné mesiace.

Pri úvahách o úspore je dôležité aj to, aká je spotreba tej ktorej domácnosti. Napríklad Západoslovenská energetika eviduje ako bežného zákazníka, ktorý elektrinou aj kúri, toho, koho elektrina ročne vyjde asi na 1600 eur.

Niektorí dodávatelia energií odhadovali úspory sľubované burzou zhruba na 60 eur pri domácnostiach, ktoré kúria elektrinou. Špeciálny príplatok, ktorý regulačný úrad zvýšil, by znamenal necelých 30 eur z tejto úspory nadol, keby platil počas celého roka.

AKO MÁ ZLACNIET

- Regulačný úrad určil, že na budúci rok klesnú ceny elektriny v priemere o 5,03 percenta.
- Vyrátal, že bežná domácnosť ušetrí na budúci rok 34 eur ročne. Tí, ktorí elektrinou aj kúria, ušetria aj 158 eur.
- Úspora 158 eur sa môže týkať domácností, čo platí ročne vyše 3000 eur za kúrenie, na západnom Slovensku je to bežne okolo 1600 eur.

(TASR, r)

KRÁTKO

PREZIDENT ODOBRIŁ ZDRAVOTNÉ ODVODY

Prezident Andrej KISKA sa stotožnil s vládnym návrhom zaviesť odpočítateľnú položku na zdravotné odvody v sume 380 eur. Podpísal novelu zákona o zdravotnom poistení. Zamestnanci, ktorých hrubý príjem je nižší ako 570 eur mesačne, budú tak mať od budúceho roka vyššiu čistú mzdu. Toto opatrenie by sa pozitívne malo dotknúť viac ako 600 tisíc ľudí. Zamestnanci s vyššími príjmami budú platiť odvody rovnako ako doteraz. Suma sa bude alikvotne krátiť podľa odpracovaného obdobia. Zamestnanec s minimálnou mzdou nebude platiť žiadne zdravotné odvody. S rastom príjmu o jedno euro, klesne suma odpočítateľnej položky o dve eurá. Človek, ktorého mzda bude napríklad 450 eur v hrubom, uhradí na zdravotných odvodoch 8,4 eura, namiesto súčasných 18 eur. Zamestnávateľ za takého pracovníka odvedie namiesto 45 eur po novom len 21 eur.

OD VÝPLATY K VÝPLATE ŽIJÚ 4 Z 5 DOMÁCNOSTÍ

Až 78,7 % slovenských domácností má ťažkosť s platením zvyčajných výdavkov. Podľa údajov Štatistického úradu SR k nim patria nákupy, ktoré domácnosť bežne uskutočňuje, teda spotrebné výdavky, ktoré domácnosť pokladá za štandard. Najvyšší podiel domácností so spomínanými ťažkosťami - 87 % - je v Košickom kraji, kde je bez práce každý šiesty ekonomicky aktívny obyvateľ. Najmenší problém majú domácnosti v Bratislavskom kraji. Ťažkosť s platením účtov má takmer deväť z desiatich domácností, v ktorých žije len jeden rodič s aspoň jedným dieťaťom. Podobne sú na tom aj domácnosti dôchodcov, nakoľko v tejto skupine priznáva problémy osem z desiatich dvojčlenných domácností, v ktorých žije aspoň jeden dôchodca. Náklady na bývanie, vodu, elektrinu alebo plyn tvoria viac ako pätinu našich spotrebných výdavkov. Ťažkosť s platením celkových nákladov na bývanie má až 93 % domácností.

CENY DIAĽNIČNÝCH ZNÁMOK SA NEZMENIA

Ceny diaľničných známok pre automobily s hmotnosťou do 3,5 tony a prípojné vozidlá sa v budúcom roku nezmenia. Ročná diaľničná známka tak bude naďalej stáť 50 eur, mesačná 14 eur a desaťdňová 10 eur. Vyplýva to z nariadenia o výške úhrady diaľničnej známky za užívanie vymedzených úsekov diaľnic a rýchlostných ciest pre motorové vozidlá a jazdné súpravy, ktoré v decembri schválila vláda. Elektronické diaľničné známky, ktoré sa mali pôvodne začať používať od začiatku budúceho roka paralelne s papierovými nálepkami, budú zavedené neskôr, v priebehu roka. Dôvodom je neukončený tender na elektronizáciu predaja diaľničných známok z dôvodu námietok.

PRÍEMERNÁ MZDA JE 837 EUR

Dynamika rastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva SR sa v treťom štvrťroku 2014 oproti tomu istému obdobiu vlaňajška zrýchliła o 1,8 percentuálneho bodu na 4,2 % a dosiahla tak hodnotu 837 eur. Najvyššia priemerná mesačná mzda bola v odvetviach informačné a komunikačné činnosti, kde dosiahla 1591 eur. Za ňou nasledovali finančné a poisťovacie činnosti, v ktorých sa mzda vyšplhala na 1489 eur, a odvetvie dodávky elektriny, plynu a pary, kde bola na úrovni 1462 eur. V desiatich odvetviach bola mzda nižšia ako priemer hospodárstva SR. Najhoršie podľa štatistik na tom boli zamestnanci v ubytovacích a stravovacích službách, kde mzda dosahovala 532 eur, v ostatných činnostiach 577 eur a v stavebníctve 601 eur.

(Sita, R.Brázdovič, r)

ÚRAZ POČAS CESTY NA PRACOVNÚ POHOTOVOSŤ

Zamestnanci boli počas pracovnej pohotovosti mimo pracoviska vyzvaní zamestnávateľom, aby sa dostavili k výkonu práce. Dopravu zamestnancov na

pracovisko a po skončení výkonu práce aj z pracoviska, zabezpečoval zamestnávateľ zmluvnou taxi službou (v minulosti aj vlastnými dopravnými prostriedkami). Počas takejto cesty, zabezpečovanej zamestnávateľom, sa stala dopravná nehoda, pri ktorej boli zamestnanci zranení. Je takto zabezpečovaná doprava v priamej súvislosti s výkonom práce? Mal by byť úraz pri dopravnej nehode posudzovaný ako pracovný?

Tento problém riešila aj Sociálna poisťovňa a odpovedala nasledovne:

„Základnou podmienkou pre posúdenie úrazu zamestnanca ako pracovného je, že k poškodeniu zdravia alebo k smrti došlo pri plnení pracovných úloh alebo pri činnosti, ktorá je v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh. Takáto úprava je aj v Zákonníku práce, aj

v zákone o sociálnom poistení. Podľa obidvoch právnych predpisov sa za pracovný úraz považuje aj úraz, ktorý sa stal pre plnenie pracovných úloh. Rovnako je upravený aj pojem „plnenie pracovných úloh“ a v podstate aj „priama súvislosť s plnením pracovných úloh“, aj keď v tomto prípade ide o rozdielnu formu úpravy.

Podľa pracovnoprávných predpisov sa úraz na ceste do práce a z práce nepovažuje za plnenie pracovných úloh a ani za činnosť s ním priamo súvisiacu. Na rozdiel od Zákonníka práce, v zákone o sociálnom poistení nie je výslovne uvedené takéto ustanovenie. Ak sa však takáto činnosť podľa pracovnoprávných predpisov nepovažuje za činnosť priamo súvisiacu s plnením pracovných úloh, nemôže sa za takúto činnosť považovať ani na účely úrazového poistenia, ak v zákone o sociálnom poistení nie je výslovne zakotvená iná právna úprava.

V prípade, ktorý ste opísali, ide o pracovnú pohotovosť. Pri pracovnej pohotovosti zamestnanec nepracuje, ale na základe príkazu zamestnávateľa je povinný byť pripravený na výkon práce mimo svojho pravidelného pracovného času, a to buď na pracovisku alebo na dohodnutom mieste mimo pracoviska, ktoré

môže byť aj jeho bydlisko. Ak sa zamestnanec zdržuje mimo pracoviska, podľa nášho názoru, cesta na pracovisko na výkon práce sa rovná ceste do zamestnania, preto úraz na tejto ceste by sa nepovažoval za pracovný úraz. Na cestu do zamestnania nemá vplyv skutočnosť, ak zamestnávateľ vlastným dopravným prostriedkom zabezpečuje odvoz svojich zamestnancov z miesta ich bydliska na pracovisko. Za úraz, ktorý by sa stal pri takejto doprave, zodpovedal by zamestnávateľ ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku podľa Občianskeho zákonníka.“

Spracovalo:
Metodické pracovisko OZ KOVO Prešov

Okienko BOZP

PRÁVO ODBOROVEJ ORGANIZÁCIE NA KONTROLU V OBLASTI BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI.

Kompetencia odborovej organizácie v oblasti kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je realizáciou článku 27 Listiny základných práv a slobôd, t. j. ochrany hospodárskych a sociálnych záujmov členov odborovej organizácie, resp. všetkých zamestnancov, rovnako tiež patrí medzi práva každého zamestnanca vykonávať prácu v prostredí, ktoré je bezpečné a zdravie neohrožujúce.

Výkon práva na kontrolu sa realizuje v zmysle §239 Zákonníka práce, podľa ktorého zástupcovia zamestnancov kontrolujú dodržiavanie pracovnoprávných predpisov, vrátane mzdových predpisov a záväzkov, vyplývajúcich z kolektívnej zmluvy a samotný výkon kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa realizuje cez osobitné ustanovenie zákonníka práce, §149. Uvedené ustanovenie priznáva právo výkonu kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci odborovému orgánu a tým je výlučne výbor danej odborovej organizácie.

V nadväznosti na ustanovenie §230 ods. 3 Zákonníka práce je však **zamestnávateľ povinný umožniť vstup do priestorov zamestnávateľa aj osobe, ktorá nie je zamestnancom zamestnávateľa, ak táto osoba koná v mene odborovej organizácie, v ktorej je združený jeho zamestnanec, na účel uplatňovania práv zamestnancov. Výkon kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, v zmysle §149 Zákonníka práce (a v nadväznosti na §239 Zákonníka práce), sa preto realizuje prostredníctvom profesionálnych špecialistov ochrany práce - inšpektorov bezpečnosti práce a náklady spojené s výkonom kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci uhrádza štát.**

V prípade kontroly zo strany odborovej organizácie nejde o konkurenčný výkon kontrolnej činnosti voči inšpekcii práce ako orgánu štátu, ktorý okrem

iného vykonáva kontrolu na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

ODBOROVÝ ORGÁN MÁ V RÁMCI REALIZÁCIE PRÁVA NA KONTROLU NAD STAVOM BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI, V ZMYSLE §149 ZÁKONNÍKA PRÁCE, PRÁVO PREDOVŠETKÝM NA:

- kontrolu toho, ako zamestnávateľ plní svoje povinnosti v starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (či sústavne utvára podmienky bezpečnej a zdravotne neškodnej práce, vhodne hospodári s osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami),
- kontrolu, či zamestnávateľ riadne vyšetroje príčiny pracovných úrazov (odborový orgán má právo zúčastňovať sa na zisťovaní príčin pracovných úrazov, či chorôb z povolania a prípadne ich sám vyšetrovať),
- požadovať od zamestnávateľa odstránenie nedostatkov v prevádzke, na strojoch a zariadeniach alebo pri pracovných postupoch a prípadne aj prerušenie práce v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov a ostatných osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch alebo na pracovisku zamestnávateľa s jeho vedomím,
- upozorňovať zamestnávateľa na prácu nadčas a nočnú prácu, ktorá by ohrozovala bezpečnosť a

ochranu zdravia zamestnancov,

- zúčastňovať sa na rokovaníach o otázkach bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

V prípade, ak odborový orgán zistí na prevádzke, zariadeniach alebo pracovných postupoch nedostatky, je povinný vypracovať písomný protokol, pričom presné náležitosti protokolu upravuje § 149 ods. 2 Zákonníka práce. Ďalším z oprávnení zástupcov zamestnancov je právo vyžadovať od zamestnávateľa vydanie pokynu na odstránenie zistených nedostatkov, otázne je či je vydanie pokynu postačujúce na odstránenie nedostatkov. V tejto súvislosti je taktiež právom zástupcov zamestnancov možnosť, v zmysle § 150 ods. 2 Zákonníka práce, podať podnet na príslušný inšpektorát práce, v prípade ak zistia porušenia v súvislosti s kontrolnou činnosťou.

O požiadavke na prerušenie práce je odborový orgán povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť príslušný orgán inšpekcie práce. Požiadavka na prerušenie práce odborového orgánu trvá až do odstránenia nedostatkov zamestnávateľom, inak do skončenia jej preskúmania príslušným orgánom inšpekcie práce.

Je potrebné si uvedomiť, že kontrola bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vykonávaná odborovým orgánom, má mať preventívny charakter a má odhaliť nedostatky ešte skôr, než príde k pracovnému úrazu alebo inej nežiaducej udalosti.

Zdroj: A. OLŠOVSKÁ a kol., Kolektívne pracovné právo
Spracovala: Ing. T. SZABÓOVÁ, vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO

AKTUÁLNE

MINISTER V U. S. STEEL KOŠICE

V utorok, 25. novembra 2014, sa v spoločnosti U.S. Steel Košice (USSK) stretol minister hospodárstva Pavol PAVLIS s manažmentom firmy, vedeným prezidentom USSK Georgom BABČOKOM. Ako skonštatovali, podmienky, zakotvené v memorande medzi Vládou SR a spoločnosťou U.S. Steel Košice dodržiavajú a plnia obe strany.

Ďalšie stretnutie, venované hodnoteniu plnenia memoranda sa uskutoční v decembri. Budú na ňom rokovať aj o opatreniach, ktoré sa dotýkajú nielen ministerstva hospodárstva, ale aj rezortu financií a životného prostredia a boli dohodnuté v memorande. „Zhodli sme sa aj na ďalšej téme rokovania, ktorá zaujíma nielen U. S. Steel, ale aj ďalšie podnikateľské subjekty, ktorou sú ceny energií,“ povedal P.PAVLIS. Uvedol, že majú štyri až päť verzií, pričom hľadajú také opatrenia, ktoré by priniesli úsporu a zníženie cien energií a mali minimálny negatívny dopad na štátny rozpočet i obyvateľstvo, napríklad úpravou odvodov do jadrového fondu. Dodal, že nie je spokojný, keďže hľadanie riešení trvá príliš dlho a bude sa snažiť v čo najkratšej dobe presadiť riešenie zníženia cien energií, čo patrí medzi jeho priority.

G. BABČOKE zas konštatoval, že uvítal postoje šéfov krajín Višegrádskej štvorky a ďalších krajín, kde sú ohrozené pracovné miesta a konkurencieschopnosť firiem v dôsledku klimatických opatrení, hlavne zo sektorov náročných na energiu. Vyzdvihol zvolenie Maroša ŠEFCOVIČA za podpredsedu Európskej komisie pre energetickú úniu. Dodal, že aj oni budú podnikat' kroky, aby udržali konkurencieschopnosť a efektívnosť podniku. Pre ilustráciu uviedol, že cena elektrickej energie je v Európe dvojnásobne vyššia ako v USA, kde stojí 68 amerických dolárov za MWh, čo by bral. No sú realisti a chcu, aby cena za energiu bola konkurencieschopná.

Minister PAVLIS následne doplnil, že sa zaujímal aj o otázky možného prepúšťania a predlžovania pracovného času na základe medializovaných informácií.

Niektoré medializované informácie neboli podľa neho celkom pravdivé, pričom išlo o informácie, ktoré vychádzali z podkladov, pripravených pred tromi mesiacmi. Minister pripustil, že aj o týchto otázkach rokovali s G. BABČOKOM, no prebiehajú rokovania medzi vedením spoločnosti a odborármi za zatvorenými dverami a on nie je oprávnený ich komentovať. „Bol som ubezpečený prezidentom, že sa hľadajú také riešenia, aby boli obe strany spokojné,“ uzavrel Pavlis.

Predstavitelia slovenskej vlády a amerického investora podpísali memorandum o jeho ďalšom pôsobení v metropole východného Slovenska v marci minulého roku. Vláda sľúbila americkej firme úľavy v oblasti energetiky a v oblasti životného prostredia.

(Sita)

PAPIEROVÉ KOLKY NA POŠTÁCH KONČIA

Klasické papierové kolky už ľudia na poštách nedostanú. No ak si ich kúpili skôr, môžu ich na úradoch použiť ešte do konca roka. A tie, čo nestihnú použiť, môžu za poplatok na pošte vrátiť

Od januára sa potom vydanie vodičského preukazu, cestovného pasu a ďalšie úkony na úradoch budú hradiť už len novým spôsobom. Papierové kolky nahradia digitálne alebo občan potvrdí potvrdenie o evidencii poplatkov.

Okrem papierových kolkov môžu občania využiť v decembri aj služby takzvaných kioskov. Sú to vlastne automaty, na ktorých sa dá za zvolenú službu zaplatiť v hotovosti aj kartou. Po zaplatení vydá automat dva bločky: potvrdenie o zaplatení a e-kolok. Z dokladu občan vyčíta, za akú službu zaplatil a akú sumu. Je tam aj adresa úradu, na ktorom môže kolok použiť. Platí, že e-kolok sa dá použiť len na úrade, kde je aj kiosk, z ktorého bol vydaný. Prvé kiosky boli na zopár úradoch sprístupnené od apríla. Postupne sa nimi vybavili oddelenia dokladov a dopravných inšpektorátov a aj katastrálne úrady v mestách.

Samoobslužné kiosky však nebudú na všetkých úradoch, nepočíta sa s nimi napríklad na daňových

úradoch. Samotnými e-kolkami z kioskov sa u daniarov ani nebude dať platiť.

No občania môžu využiť aj iný spôsob platenia – takzvané potvrdenia o evidencii poplatku. Vydávajú sa postupne od novembra na vybraných poštách a sú v ôsmich nominálnych hodnotách podobne ako dnešné kolky: najnižšia je 50 centov, najvyššia sto eur. V praxi to funguje tak, že keď občan napríklad na daňovom úrade zaplatí 50 eur, dostane potvrdenie na takúto sumu.

ČO SA ZMENÍ OD JANUÁRA

Od januára sa papierovými kolkami už nebude dať na úradoch platiť. Bude sa dať platiť teda e-kolkami a na niektorých úradoch majú byť softvérové pokladnice. Aj tam sa má dať platiť bankovou kartou. No a pošty by mali naďalej vydávať potvrdenia o evidencii poplatkov.

(TASR)

BELGICKO OCHROMÍ GENERÁLNY ŠTRAJK

Belgické odborové zväzy sa mobilizujú proti vládny útokom na mzdy, sociálnu ochranu a práva zamestnancov. Preto sa 15. decembra 2014 v Belgicku uskutočnil generálny štrajk. Avšak už 6. novembra 2014 sa v Bruseli stretlo asi 125 000 zamestnancov a spoločne demonštrovali proti šetriacej politike, ktorú navrhla belgická vláda. Všetky členské organizácie IndustriAll Europe z Belgicka, ACV-CSC, ABVV-FGTB, ACLVB-CGSLB sa tejto demonštrácii zúčastnili. Demonštrácia ochromila celé centrum Bruselu a belgické odborové zväzy predpokladajú ešte vyššiu účasť na de-

cembrovom generálnom štrajku. Ľudia protestovali proti nevyváženým vládny opatreniam, ktoré sa dotknú len zamestnancov a firmy sa vyhnú vyššiemu zdaneniu. Kampaň protestov je zameraná proti pravicej koalícii, ktorá chce zvýšiť vek odchodu do dôchodku zo 65 na 67 rokov, znížiť mzdy a prístupnosť verejných služieb. Demonštrácie pokračujú v týždňových etapách v každej belgickej provincii a vyvrcholia práve generálnym štrajkom dňa 15.12.2014.

Mgr. Monika SITÁROVÁ,
úsek Medzinárodných vzťahov OZ KOVO Bratislava

VYPLÁCAJÚ VIANOČNÉ PRÍSPEVKY

Sociálna poisťovňa začína dôchodcom, s penziou menšou ako 449,40 eur, vyplácať vianočné príspevky. Poberatelia s dôchodkom do 396,18 eur dostanú aj jednorazové zvýšenie. Príspevky dostanú automaticky. Vyplatené im budú rovnako ako dôchodok, a teda buď na bankový účet alebo v hotovosti, prostredníctvom Slovenskej pošty. Ako uviedol hovorca Sociálnej poisťovne, Peter VIŠVÁDER, odhadujú, že vianočný príspevok pošlú približne 1 miliónu 157 500 dôchodcom v celkovej sume, presahujúcej 80,8 mil. eur. Maximálna výška vianočného príspevku stúpne z minuloročných 75 eur na 87,26 eur. Na túto sumu majú nárok poberatelia, ktorých dôchodok alebo úhrn dôchodkov je najviac 198,10 eura mesačne. Približne 374 tisíc penzistov s dôchodkom nad 396,18 eura si však oproti vlašajšku pohorší. Ak ich dôchodok čo i len o jeden cent prekročí spomínanú sumu, nebudú mať nárok na príplatok k príspevku vo výške 12,74 eura.

DLHY NEMOCNÍC PREKONAJÚ 400 MILIÓNOV

Dodávatelia liekov či pomôcok do nemocníc majú problém – nezaplatené faktúry. Ozdravné plány nemocníc, hlavne patriacich pod ministerstvo zdravotníctva, totiž nefungujú. Ministerstvo tvrdí niečo iné: „Za rok 2013 došlo k zlepšeniu hospodárskeho výsledku v 13 fakultných a univerzitných nemocniciach o zhruba 50 miliónov eur.“ Dlhý však stále rastú – za rok o 60 miliónov eur. Mesačne sa tak záväzky v priemere zvyšujú o päť miliónov eur. Vyplýva to z odhadov štátneho Inštitútu pre finančnú politiku, ktorý urobili z dát ministerstva zdravotníctva. Na konci roka by záväzky nemocníc, a to v lehote i po lehote splatnosti, mali presiahnuť 400 miliónov eur.

OD JANUÁRA NIŽŠÍ PRÍJEM NA HYPOTÉKU

Od 1. januára budúceho roka sa znižuje o 26 eur horná hranica príjmu žiadateľa na získanie zvýhodnenej hypotéky pre mladých. Nárok na ňu bude mať ten občan vo veku 18 až 35 rokov, ktorého zárobok bude vo výške 1088,1 eura v hrubom. Štatistický úrad (ŠÚ) SR každý štvrtý rok zverejňuje priemernú mzdu v národnom hospodárstve, od ktorej sa odvíja aj horná hranica príjmu pre žiadateľov o zvýhodnenú hypotéku pre mladých. Horný limit na jej získanie je vo výške 1,3-násobku priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve. Banky tak odporúčajú klientom, aby pravidelne sledovali meniacu sa výšku príjmových hraníc. Pri dvojiciach sa totiž horná hranica príjmu na získanie hypotéky zdvojnásobí. Od januára bude vo výške 2176,20 eura.

SLOVENSKÝ TURIZMUS NA CHVOSTE EÚ

Teplejšia zimná sezóna bez snehu a konflikty na Ukrajine stačili na to, aby sa Slovensko prepadlo v počte zahraničných návštevníkov na úplné dno Európskej únie. Kým iným krajinám turistí tento rok pribudli, nám ubudli. Ľudia v cestovnom ruchu však hovoria aj o slabej propagácii našej krajiny zo strany štátu a medzerách vo využívaní eurofondov. Podľa údajov Európskej komisie navštívilo Slovensko od januára do júna tohto roka takmer o 14 % menej turistov ako vlni, čo je takmer o 107 tisíc ľudí menej ako predtým. Lepšie dopadlo susedné Česko, kam zavítalo v rovnakom období o desiatinu viac turistov a viac návštevníkov malo aj susedné Poľsko či Maďarsko a Rakúsko.

(TASR, Sita, r)

VIANOČNÉ TRADÍCIE

Vianoce, sviatky pokoja, lásky a radosti sú od nepamäti azda najvýznamnejšími dňami v kalendárnom roku, a to nielen pre deti, ale aj pre nás dospelých. Zamysleli ste sa niekedy nad tým, akú symboliku skrýva štedrovečerný stôl a čo na ňom nájdeme?

Už niekoľko mesiacov predtým sa na Vianoce svedomito pripravujeme a zháňame darčeky a všemožné dobroty na štedrovečerný stôl, ktorý rozhodne nesmie zísť prázdnotou. Je totiž symbolom štedrosti a žičlivosti. Tak, ako štedrovečerný stôl sa v mnohých domácnostiach prehýba pod množstvom jedla a pitia, tak sme aj my Slováci v tento sviatočný deň akýsi viac žičliví aj k ostatným. Viacerí z nás by si priali, aby táto vianočná nálada a dobro rezonovalo v nás po celý rok, nielen v tento výnimočný deň.

NA ŠTEDRÝ DEŇ ŽIADNE NÁVŠTEVY

Už desaťročia sa traduje, že v tento deň sa nechodí po návštevách, i keď v minulosti tomu bolo celkom inak. Od domu k domu chodili vinšujúci obecní pastieri, ktorí svojim spevom rozdávali nielen dobrú náladu a optimizmus, ale vinšovali predovšetkým dobrú budúcoročnú úrodu, zdravie celej rodine, prírastky nielen detí, ale aj dobytku, a dostatok majetku. Dnes sa rodina zdržuje predovšetkým doma a jej členovia sa snažia náležite pripraviť na sviatočný večer.

JEDNOTLIVÉ PRÁCE PODELENÉ

Sú rodiny, ktoré majú jednotlivé práce podelené. Ženy sa starajú hlavne o to, aby na vianočnom stole nechýbal dostatok jedla a pitia. Preto sa celý deň často zvlávajú pri sporáku, aby svojou večerou ulahodili nielen oči, ale aj chuťovým pohárikom. Muži pripravujú niekedy doslova na poslednú chvíľu vianočný stromček a tiež vianočnú výzdobu naň, ktorý potom spolu so svojimi ratolesťami s radosťou vyzdobujú. Samozrejme, čo rodina, to iná obyčaj, ale takmer vo všetkých prípadoch sa nesie tento, najmä pre detské oči vytúžený deň, v znamení vianočných kolied.

ČO NESMIE CHÝBAŤ NA SVIATOČNOM STOLE?

I tu platí, iný kraj, iný mrav. Azda takmer všetci majú spoločné začínať večer modlitbou, ktorá je symbolom pozhňania pre celú rodinu a tiež neodmysliteľnou súčasťou je i dnes značenie medovým krížikom na čelo každého člena rodiny. Potom máme azda všetci zaužívané konzumovanie vianočných obľátok s medom, ktoré sú symbolom zdravia, radosti, duševnej čistoty a pokoja v rodine. Sladký med má zas zabezpečiť, aby všetci členovia rodiny boli k sebe dobrí a milí.

Štedrá večera začína prípitkom

Niektoré rodiny začínajú prípitkom. Pripája sa vermom s kolieskom citróna, šampanským alebo aj tvrdým alkoholom, aby lepšie trávilo. Potom už nasleduje samotná večera. Dodnes sú však aj rodiny, ktoré dodržiavajú niekoľkoročné tradície.

MIESTO AJ PRE TOHO, KTO UŽ S NAMI NIE JE

Medzi niektoré patrí aj povinnosť prestrieť aj prezomrelého člena rodiny, aby mu aspoň takto prejavili úctu a týmto činom vyjadrili, že v domácnosti chýba. Táto tradícia symbolizuje súdržnosť rodiny.

Dodnes je i mnoho takých rodín, kde sa pri sviatočnom stole zídu rodiny z rôznych krajov, a preto, aby sa ulahodilo všetkým, každý pripraví to svoje obľúbené vianočné jedlo, a tak si každý môže dať malú ochutnávku zo všetkých jedál. Kedysi musel jednotlivec zjesť, alebo prípadne ochutnať, zo všetkých jedál, ktoré štedrovečerný stôl uniesol, čo bolo symbolom poriadku, disciplíny a zároveň spolupatričnosti rodiny. V minulosti znamenalo vstať od stola najedený len spolovice, že nás čaká planý rok.

Rovnako sa v niektorých rodinách traduje schová-

vanie peňazí pod obrus- aby ich v ďalšom roku bolo dost- či obväzovanie nôh stola reťazou- aby rodina držala pokope.

CELÝ DEŇ V ZNAMENÍ PÔSTU

Celý deň by sa mal niesť v znamení pôstu, a teda aj bežnejšieho pokrmu, čomu sa podriada aj výber jedálničká. Hovorí sa, že ten, ktorý na Štedrý deň vydrží nejest' až do večere, uvidí zlaté prasiatko, ktoré by mu malo zabezpečiť hojnosť a blaho.

VIANOČNÁ KAPUSTNICA

Čo sa týka jedla, každý kút môže mať zaužívaný iný pokrm, no vo väčšine prípadov je azda najviac obľúbená vianočná kapustnica, ktorá má byť podľa zvyklostí planá, teda bez mäsa. V pravej vianočnej kapustnici by rozhodne nemali chýbať sušené hriby, ktoré jej dodávajú príjemnú vôňu. Niektorí zvyknú do nej pridávať aj sušené slivky, jablká či hrušky. Viacerí z nás však poznajú kapustnicu na mnohoraký spôsob a presadzujú ten, ktorý sa im najviac osvedčil, nebdajúc pridať aj nejaké to mäsko. Niektoré rodiny však majú za kapustnicu náhradu, a síce hrachovú polievku, ktorá je symbolom zveľadovania majetku. Na Liptove zas varia polievku hubovú.

VIANOČNÁ RYBA

Viaceré rodiny pripravujú počas dňa vianočnú rybu. Tá je symbolom kresťanstva, na Štedrovečerný stôl sa dostala až v 20. storočí. Dnes máme na výber z rôznych druhov rýb. Najviac preferovanými sú kapor, rybie filé, pstruh alebo losos. Viaceré, hlavne, mladé rodiny kupujú kapra, z ktorého majú najmä deti obrovskú radosť, a s ktorým sa im zároveň aj ťažko lúči, keďže napokon skončí na tanieri. Šupiny z kapra nesú v sebe tiež veľkú symboliku. Podaktorí ich dávajú pod štedrovečerný obrus, aby priniesli bohatstvo. Tie si potom ľudia odkladajú do peňaženiek, pretože sa traduje, že sa majú postarať o ich rozmnoženie. K rybe sa zvykne podávať tradičný zemiakový šalát.

CHLIEB A SOL'

To, že máme slovanské korene, potvrdzuje aj podávanie chleba so soľou, ktorý pripomína zázračné rozmnoženie piatich jačmenných chlebov, dvoch rýb a nasýtenie davu ľudí Ježišom.

NA STOLE NEMOŽE CHÝBAŤ OVOCIE

Okrem hlavného menu môžeme na štedrovečernom stole nájsť rôzne druhy ovocia, s ktorým sa spájajú tiež rôzne tradície. V niektorých rodinách sa rozkrájajú po večeri náhodne vybrané jablko. Jadrovníky v tvare hviezdy majú značiť šťastie, ak sú však v tvare kríža, je to zlé znamenie. V starších domácnostiach má na stole svoje miesto aj jeden z najúčinnejších prírodných liekov, a to cesnak, s ktorým sa spája pevné zdravie počas nadchádzajúceho roka. Samozrejme, naše ženy kladú na sviatočný stôl aj všakovaké dobroty, medzi ktorými nechýbajú ani čerstvo napečené koláčiky. Celú sviatočnú štedrovečernú atmosféru doplnia sviečka, symbolizujúca svetlo sveta, a tým má byť Ježiš Kristus.

Ako možno vidieť, štedrovečerný stôl skrýva v sebe mnohorakú symboliku, ktorá pri dodržiavaní istých tradícií pretrváva dodnes. Aj v dnešnej uponáhľanej dobe je dobré stavať na tradíciách, a preto by sme si ich mali vážiť, pretože obohacujú a vysvetľujú význam Vianoc. A aj vďaka nim majú Vianoce tú neopakovateľnú atmosféru, pre ktorú ich všetci tak milujeme.

VYHODNOTENIE SÚŤAŽE ZAPOJ SA A VYHRAJ!

Milí priatelia.

So záverom roka je tu aj záver našej súťaže Zapoť sa a vyhraj!, do ktorej ste sa mohli zapojiť dvoma spôsobmi: 1/ buď vymyslieť a poslať do redakcie ústredné heslo na podporu kolektívneho vyjednávania, alebo 2/ vyľúštiť a správne doplniť slovo z osemsmeryky, ktorú sme pre vás každý mesiac vytvárali.

Aj na tú poslednú sme dostali neskutočné množstvo odpovedí- čo nás teší a povzbudzuje zároveň - a pekne za ne ďakujeme. **Správna odpoveď mala znieť „DÔSTOJNOSŤ“**. Z tých, ktorí neváhali a posielali správne odpovede, sme vyžrebovali výherkyňu, p. M. KOLLÁROVÚ, ktorej posielame balík hodnotných vecných cien s logom OZ KOVO. Gratulujeme!

Garant našej súťaže- podpredsedníčka OZ KOVO, JUDr. Monika BENEDEKOVÁ- spolu s Úsekom kolektívneho vyjednávania a ekonomiky OZ KOVO Bratislava, vedeným JUDr. Marekom ŠVECOM, PhD., však pre vás pripravili ešte jednu lákavú odmenu : 50 euróv nákupnú poukážku, uplatniteľnú v známom obchodnom dome. Podmienkou bolo zapojiť sa a správne odpovedať aspoň v jednom kole našej súťaže. **Takže radosť pod stromčekom bude znášaná v domácnosti p. M. MINAROVSKÉJ z Martina, ktorá túto poukážku získava a my jej k nej srdečne blahozeláme!**

A vám ostatným ďakujeme za podporu a záujem a veríme, že nám svoju priazeň zachováte aj v roku 2015.

Vaša redakcia .

NA ZASMIATIE ...

„Mamiiii, ja by som chcela na vianoce psa....“
„Nevymýšľaj! Bude kapor ako každý rok !“

xxx

Muž vyberá vianočný darček: „Máte niečo lacné, užitočné a pekné?“

„Čo povieť na tieto vreckovky,“ ukazuje ohotne predavačka. „pre koho to chcete?“

„Pre manželku.“

„Tak to bude určite prekvapená.“

„To áno,“ súhlasí muž. „ona myslí, že dostane pod stromček kožuš!“

xxx

Na Vianoce hovorí mamička Jožkovi: „Jožko, zapáľ vianočný stromček.“

Za chvíľu príde Jožko a pýta sa: „Aj sviečky?“

xxx

Zákazníčka sa pýta: „Chcela by som kúpiť mužovi peknú kravatu, ktorá by zvýraznila jeho oči.“

Predavačka odpovedá: „Každá kravata zvýrazní chlapovi oči, len ju treba dobre zatiahnuť.“

xxx

Dva kapre plávajú vo vani a jeden sa pýta druhého: Ešte stále si myslíš, že nás chcú iba okúpať?